

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:

BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dobánytöredékben.

Közgyűlés a városnál.

Két napon keresztül tanácskoztak a város atyái Székesfehérvár haladásáról. A csütörtöki közgyűlés 3-tól 9-ig, a pénteki 3-tól 6-ig tartott.

Két nagyfontosságú ügy sorsa fölött határoztak. Az egyik a vízvezeték ügye, a másik a Deák Ferenc-utcai iskoláé.

A vízvezeték dolgában a város megkötötte a szerződést Pazár István mérnökkel, aki törvényes megbízatást nyert arra, hogy a vízvezetékre vonatkozó összes munkálatokat folyamatba tegye. Megdobbant a szívünk, mikor városunk történetében ezt az óriási fontosságú lépést tettük. Följegyeztük az órát: — 6 óra 45 perc —, amikor a közgyűlés tagjai, ugyyszólva kivétel nélkül (a földmives bizottsági tagok nem akarván lelkiismeretüket terhelni, egy-kettő kivételével eltávoztak) fölállottak és megszavazták a modern haladás olyan szervét, amely városunk történetében az első lépés a modern kultúra felé.

Most már aztán megtehetjük a lépéseket a vízvezeték végleges megvalósítására, a pályázatoknak részletesen való megvalósítására. S a vízvezetékkel párhuzamosan belevághatunk a csatornázás, utkésztítés, csatornaboltozás, fásítás nagy munkáiba, amelyek Székesfehérvárt egy-két év alatt a kulturvárosok sorába fogják állítani.

A másik ténny, a Deák Ferenc-utcai iskola építésének elhalasztását szomorúan írjuk fel. 11 év óta tervezik a tóvárosi új iskolát. Évek óta egyik terv a másikat éri. A mérnöki tudomány

egyiket a másik után döntötte föl. Egy éve a tervek dolgában épen annyira voltunk, mint ma, azóta a mérnökileg elkészített, szakosztályilag, miniszterileg jóváhagyott terveken változtatás nem történt. Csak most, mikor a megvalósítás küszöbére léptünk, akkor jelenti ki a főmérnök, hogy a tervek a kivételre abszolúte alkalmatlanok s újabb három hónapot kér azok végleges elkészítésére. Az utolsó órában veszi észre azt, amit esztendővel ezelőtt látnia kellett. A közgyűlés tagjai meghódolnak a szakértő előtt, mert felelős és elvetik a többi szakértő véleményét, a kik a tervek megvalósítását lehetőknek tartják — mert hát azok nem felelősek.

Az egész ügy tulajdonképpen a mi szomorú viszonyaink jellemzése. Az, a mit Szenzenstein János biz. tag úgy fejezett ki, hogy a mérnöki hivatal magára vállal mindent, aztán tesz-vesz benne valamit, ami azonban semmi, mert mikor a megvalósítás elé kerül, a rendes válasz az, hogy nincs még előkészítve.

Most a közgyűlés kiadta az egész ügyet azzal, hogy ennek az iskolának 1910 szept. 1-re állania kell (Istenem! hányadször hozott már a közgyűlés hasonló határozatot) — mi azonban azt hisszük (kivánjuk, hogy rossz proféták legyünk), hogy ez a terv az új terminusra készült el. Megmondjuk az okát: a mérnöki hivatal május végére igéri a tervek elkészítését. Jó! tegyük fel, hogy meglesz (?) tegyük fel (?), hogy semmiféle szakosztály a retortákon nem fog a tervben hibát találni (?) (mert szeretnők mi azt az épi-

tészt látni, aki egyik a másiknak a munkájában hibát nem talál!) és nem fogják visszaadni újabb átdolgozásra (?) májusban a közgyűlés jóváhagyja s június közepén felküldik a miniszteriumba. A miniszterium nem szokott lóhalálában dolgozni, rendesen fél, háromnegyed év a terminus; de mondjuk, hogy készen lesz 2 hónap alatt (?), mire leér, lesz szeptember. A szeptemberi közgyűlés elfogadja, kiírják a pályázatokat (három hét) a lejárta, aztán az építéshez való készüldés és elmúlt október. Tavaly tudvalevőleg október közepén beszüntették már az építkezéseket. A falak és tető felállításához pedig kell két hónap. A közgyűlés azonban kimondotta a Deák Ferenc-utcai iskolánál, (az ipariskolánál nem) hogy a tavasszal kezdett épületben ősszel nem lehet tanítani.

Szóval a bürokratizmus, a bizalom, a szakértelem megüli nálunk a jószándékot.

A közgyűlés többi része nem nagy fontosságú. A csütörtöki közgyűlés eleje szavazásokkal telt el. Aztán már csak az említett két ügy foglalta le az időt. Pénteken elutasították a sertéshusárosokat s megszavaztak egy nagy csomó jószándékot. Itt már kedélyes volt az atyák ábrázata.

Részletes jelentésünk a következő:

Csütörtök.

Széchenyi Viktor gróf főispán 3 óraker megnyitotta a közgyűlést Hitelesítők: Dieballa György és Tóth Aladár.

A legközelebbi közgyűlés március 29-én lesz.

Az inkvizíció.

Mi a valóság a sok hazugság között?

Írta: Petrányi Ferenc tanítóképző-intézetű tanár.

— A „Fejérmegyei Napló” tárcája. —

(Folytatás.)

A titkos zsidók.

A tulajdonképeni veszedelem a spanyoloknál abban állott, hogy a 14. század óta mind sürűbb üldözések miatt a zsidók tömegesen keresztelkedtek és pedig legtöbbször csak látszatra. Míg a valódi zsidók a nemzeti vagyonnak és kereskedelemnek nagy részét ragadták magukhoz, addig a titkos zsidók, kiket közönségesen maranoknak (maranos) neveztek, Spanyolország nemzeti jellegét veszélyeztették. Névtelen és hivatalosan keresztények voltak, de titokban zsidó szertartásokat használtak és a zsidókhöz szítottak. (A megkereszteltéről levakarták a szentelt olaj maradványait, a kereszttség után is alávették a gyermekeiket a körülméletes szertartásainak, szombaton kerülték a szolgál munkát, tüzet nem gyújtottak, ünnepi ruhában jártak.) Magas állásokhoz juttottak; sokan a zsidósághoz húzó lel-

kület mellett papokká, sőt püspökké lettek. Beházasodtak a legelőkelőbb családokba, hogy az egész nemzet elzsidósodásától lehetett tartani. A vagyoni kezükben volt; az ország nemzeti és keresztény jellege a legnagyobb veszélyben forogt: s ha ehhez még hozzávesszük, hogy Spanyolország régi ellenségeivel a mórokkal a keresztény fejedelmek ellenében többször szövöttek, akkor nagyon könnyen megérthetjük a protestáns dr. Huber A. (Über spanische Nationalität stb. Berlin 1852.) a zsidóveszedelem nagyságáról irt jellemző nyilatkozatát: „A keresztény Spanyolország létéről vagy nemlétéről volt szó.” De Maistre írja erre vonatkozólag: „A zsidóknak remegniök kellett, mert különben ők remegtették volna meg a keresztényeket.” Az 1812-iki cortes (országgyűlés), mely az inkvizíciót megszüntette, kijelentette, hogy a zsidóság a 15. században „nép volt a népben.” — Borrow György a londoni bibliatársaság kiküldöttje „The Bible in Spain” c. munkájában igen érdekes eseteket beszél el arra nézve, hogy még a 19. század elején is mennyi titkos zsidó élt Spanyolországban s mily nagy volt azok befolyása. Talaverában 1838-ban találkozott egy titkos zsidóval, ki őt is izraelitának névén, elbeszélte neki, hogy ősei között sok püspök volt s hogy még akkor is

(1836.) évente elfjárt hozzá bizonyos ünnepeken négy magas egyházi állásban levő ember, kik bizalmas körben átkozták a kereszténység és egyes szertartásai miatt.

Ha a zsidóság szívósságát és faji összetartását figyelembe vesszük, nem fogjuk csodálni, hogy aránylag oly kevesen tértek át szívből a kereszténységre s hogy oly sokan a félelemből történt megkereszteltetés után is gyűlölték, gyalázták a kereszténységet. Manapság is így gondolkoznak a zsidók! Az „Egyenlőség” c. zsidófelekezeti lap 1908. május 10. számában így ír: „Felnőtt, intelligens hitetlen zsidó nem híhet, a hívő zsidó még ugysem a katolikus dogmákban. És ha mégis ünnepélyesen vallja azokat, mert másképp ki nem térhet, jellembeli fottal, képmutatással, félrevezetéssel, csalással lépi át új vallása küszöbét, mert hazudott a haszonért, melyet az új vallástól vár . . . Tiszta dolog, hogy a kitért zsidó nem hívő, hanem csak képmutató. Nem hisz a dogmákból semmit sem. Csak egyet hisz, hogy mint keresztény könnyebben éri el földi célját.” Mi ugyan más véleményen vagyunk a zsidóknak megtéréséről — általában; de minden esetre jellemző ez a felfogás és könnyebben érhetővé teszi a maranoknak kereszténygyűlöletét, szentségtöréseit, titkos összeesküvéseit.

SÖVEGJÁRTÓ JÁNOS

VASZON, ASZTALNEMŰ ÉS ÁGYNEMŰEK ÁRUHÁZA, SZÉKESFEHÉRVÁR,

BARÁTOK ÉPÜLETE, AZELŐTT ÖZV. HANEL ANTALNÉ-FÉLE ÜZLETHELYISÉG.

Mai lapunk 6 oldal.

00000113

Berndorfer sója.

Kecskén Liviusz dr. interpellál a Berndorfer-só ügyben. Tudvalevő, hogy Berndorfer Ede láb-sót kevert táblásával és azt használatra árusította. Eljárása büntetést érdemel, mert a sóban az egészségre ártalmas anyagok vannak, mert hasznosításból és mért rendszeresen üzte. A kir. ügyész véleménye alapján a vizsgálóbíró az eljárást megszüntette, ez bíróság nem eshetik kifogás alá, de mégis magyarázatot kér a főügyesztől, hogy a közönség megnyugodjék. *Kisleleki* Károly dr. főügyész kijelenti, hogy neki a szóval semmi ingerenciája az ügyre nincs. A közgazgatási szerv, a Berndorfer-só pedig az igazságszolgáltatáshoz tartozik. Felolvassa a hivatalos jelentést, hogy nincs adat arra nézve, hogy Berndorfer a kevert só emberi használatra árusította volna. Ő bizik abban, hogy a rendőrség megteszi kötelességét és erélyesen eljár Berndorfer ellen. (Felkiáltás: — Nyakon kell csipni.)

Köztisztaság.

Mészöly József dr. v. b. t. a Széchenyi-utca köztisztasága és fásítása érdekében interpellál. A legszelebb és legszebb utcák egyike, mégis tele van szeméttel, a kanásokok a fák közt hajlítják a csordát s ha rájuk szólnak, legfeljebb gorombaság érte a fizetés. Szól az utca fásításáról, mi nagyon hiányos s a melyre még most, a tavasz előtt kellene intézkedni. Az utcák sóprését ott is, egyebütt is nappal szokták végezni. Ez egyáltalán nem helyes mert a tuberkulózist terjeszt. Tessék hajnalban végezni (Éljenezés) *Saára* Gyula dr. polgármester utal arra, hogy a köztisztaságra tavaly már háromszor annyit költöttek, mint az előző években. A fásítás tervei előtt vannak készíve, de a leendő csatornázás miatt még nem lehet eszközölni. *Winkler* Vilmos főmérnök szerint az öreg utcaseprők éjjel nem látnak, tehát nappal kell seprőnők. Seprőgép kellene. *Mészöly* József dr. úgy tartja, hogy a csatornázási tervek készen kellene már lennie s így a fákat lehetne odaültetni, a hol csatorna nem megy. (Helyeslés.)

Uj építésmérnök.

Vermes Mihály dr. indítványt terjeszt be, hogy mivel a vízvezetékek, magas építéshez, az ipariiskolához, a Deák Ferenc-utcai iskolához, a szűrészhöz, az új városfához stb. kell építész mérnök, a ki azok terveit el fogja készíteni s mivel mindez egyenkint 2—3 ezer koronát igényel, indítványozza, hogy a város alkalmazzon egy szakértő építésmérnököt, a ki ezeket a terveket készítené, adná nekik tisztességes fizetést

és alkalmaznáknak legalább 2—3 évre. Az indítványt kiadták a tanácsnak.

Más ügyek.

A polgármesteri jelentés január hóri helyesléssel tudomásul vétetik.

A város tulajdonát képező 622,000 korona névértékű regalévaltság kötvénynek a vízvezeték építési költségeire való felhasználása 81 szavazattal elfogadott. A kormányhatóság azon kívánalma fölött, mely szerint a törzsvagyonból elvett összeg visszatérítések, az erre vonatkozó módokatól majd annak idején fognak beszélni.

Id. Antal József évtizedeken át használt 1733 □-öi olyan földet, mely voltaképpen a város tulajdona. Most meg akarja venni még 60 □ önként 60 fillérével, amit a tanács is elfogadásra ajánl. Fister János a 60 fillért kevesli. Névszerinti szavazással (60 szavazat 19 szavazat ellen) egyelőre elvetették. Fister János indítványát. Az ügyet 3 hónap múlva lehet megint tárgyalni.

A Kereskedelmi és Iparkamara tagválasztási bizottságba a város részéről dr. Rádai Lajos küldetik ki.

A levéltári selejtezési bizottság megalakított. Dr. Saára Gyula polgármester elnökléte alatt tagok a rendőrkapitány, a főjegyző, a két tanácsos, egyik árszakértő ülnök, a levéltárnok, továbbá dr. Czapáry László, Deutsch Aladár, dr. Kneifel Ferenc, dr. Kuthy József, dr. Rádai Lajos és dr. Vermes Mihály.

A déli vasut északi és déli átjáróját egy évig megfigyelik, hogy milyen őrizetre lenne szükség.

A vízvezeték.

A tanács betérjeszt a vízvezetékre vonatkozó azon indítványát, hogy Pazar István mérnököt bizza meg a közgyűlés az építés előkészítésével és ellenőrzésével, illetőleg kösse meg vele az erre vonatkozó szerződést. *Kégl* Miklós a víz mennyiségére vonatkozólag kér megnyugtatóst; helytelenül, hogy a víz árat majd a vízvezeték elkészülte után fogják megállapítani. *Steiner* Jákó dr. az építés terminusára s némely stílusról módosításra tesz indítványt. *Hübner* Károly egy kicsit visszaéppedi *Steiner* Jákót felszólalásáért. A szerződést általában jónak tartja. *Lits* Ferenc után *Rauscher* Béla meleg hangon ajánlja Pazar István, a kinek kiváló szakértelme ismeretes. *Say* Ferenc a betegség, vagy halál esetére vonatkozó ellenőrzésre kíván megfelelő szakértőt. *Lakatos* Frigyes dr. a 3 évet a szerződés megkötésétől kívánja számítani. *Saára* Gyula dr. meghatározta örmét fejezi ki a fölött, hogy 15—20 évi utazás után végre állomásra értünk. A jogügyi szakos-

tályban ő is kifejezte némely aggodalmát: De megnyugtatták. Pazar már elvégezte feladatainak egy jelentős részét, a mennyiben előkészítette a pályázatok nagy részét. Vele szemben bizalmi kérdésnek van csak helye, hiszen annyi kárt tehetne a mennyit akar. Pár ezer kor. biztosított ott, a hol százezrekről van szó — semmi. A kinek ekzsztenciája van, biztos állása van a miniszteriumban, az pár ezer koronáért nem dobja oda az egész jövőjét. (A földmives bizottsági tagok kivonulnak.) *A közgyűlés 4—5 kivétellel egyhangulag elfogadja a szerződést.* (Lelkes, hosszantartó éljenezés.)

A Deák Ferenc-utcai iskola.

Kerekes Lajos dr. főjegyző előterjeszt a tanács indítványát, a mely a főmérnök véleménye alapján az, hogy a Deák Ferenc-utcai iskola tervei a kivételre még egyáltalán nem lévén előkészítve, mivel rajtuk oly lényeges átalakítások szükségesek, hogy jelen állapotukban a vállalatba adás nem lehetséges, indítványozza, hogy adják vissza a mérnöki hivatalnak, az alkalmazzon egy mérnököt a ki május végéig, az összes terveket előkészítse.

Bikei Ferenc v. b. t. a tanács javaslatával szemben azt az indítványt teszi, hogy miután ezeket a terveket a mérnöki hivatal készítette, az építészeti szakosztály revidálta és jónak találta, a miniszterium által tett változtatások szintén eszközöltek — adják ki egy szűkebb körű bizottságnak, a mely *Kuthy* József dr. el, nökből továbbá *Say* Ferenc és *Szenzenstein* János építómesterekből álljon. Vizsgálják ezek át a terveket, tegyék meg rajtuk a szükséges átalakításokat és pótlásokat s terjeszték a legközelebbi márciusi közgyűlés elé. A közgyűlést pedig kérve kéri, hogy gyakoroljon végre irgalmasságot, szabadítsa meg a közgyűlést ettől a kínos ügytől, a végnélküli és celnélküli hercehurcától és tegye meg az iskolák érdekében azt a lépést, a mely a szülők, a gyermekek, a tanítás érdekében elengedhetlenül szükséges. Statisztikai adatokkal szolgál. A mult év decembereig beirtak 3528 rendszeres elemi iskolás gyermeket. Ezek közül, (a hat pótosztályt is számítva) a mostani tanteremben csak 2800 gyermeknek van helye. A többi egyik a másik nyakán ül, a katedra dobogóján, a tanító mögött összezsufolva. Ehhez számíthatjuk a városunkban észlelhető erős gyermekzaporodást, a mely évről-évre néhány száz gyermekkel gyarapítja az iskolakötelesek számát, a jövő évre bizton lehet reményleni, hogy legalább 900 tanulóval lesz több az osztályokban az egészségi szempontok szegyenére. A mostani pótosztályok

Inkvizíció a titkos zsidók megfélemezésére.

A nép többször fellázadt a zsidók és maranok ellen; az utcai harcok napirenden voltak, végre a nép régóta elfojtott dühe 1473-ban, mely évben a zsidók pénzzel csaknem kezükbe kerítették Gibraltar várát, nyílt forradalomban tört ki elnyomó ellen. Ekkor a *világiak és egyházak ismételt kérelmére* Ferdinand király és Izabella királyné elhatározták az inkvizíció felállítását. Ez által egyrészt a nép kíméletlen igazságszolgáltatása helyébe, mely gyújtogatással, rablással és gyilkolással volt egybekötve, *szabályszerű nyomozó és büntető törvénysséket dhajtottak állítani*, másrészt a maranok által elkövetett szentségtörésnek, és a keresztény vallás botrányos kigunyolásának akarták elejét venni. Közreműködött azonban más cél is.

A király és királyné az inkvizícióban alkalmas eszközt láttak a királyi hatalom megszilárdítására. Európának talán egyetlen más országában sem állott a királyi hatalom ez időtől oly gyenge alapokon mint épen Aragóniában és Kastiliában. A királyok legfőbb törekvése önállóságuk és hatalmuk szilárdítása volt. Ekkor, midőn Nyugaton minden államban a királyi hatalom korlátlanra fejlődött, a spanyol uralkodók is képtak az inkvizíció, mint erős fegyveren ellenszeggülő alattvalóik ellen és miként a történelemből tudjuk, ki is használták azt nemcsak a maranok, hanem főnemeseik, papok és főpapok ellen is. Csak innen magyarázható meg, hogy *Pombal*, Portugália mintenható minisztere, a szarnokok-elseje, a jeszuiták ellőzje, Róma és az egyház szabadságának esküdt ellensége, mindig

lelkedéssel szól az inkvizícióról és főinkvizitórát tulajdon testvérét teszi meg.

Ezen előzmények kellő mérlegelése mellett az elfoglaltan ember tisztában van azzal, hogy Spanyolországban más inkvizícióval lesz dolgunk, mint a milyent a középkorban az albiak megfélemezésére az egyház és állam alkalmazott.

Ferdinand és Izabella, mivel nemzeti ügyről, de egyuttal vallási kérdésről is volt szó, a pápához fordultak, hogy hagyja helyben az inkvizíció felállítására vonatkozó előre kidolgozott terveket. A pápa ismételt sürgetésükre 1478. nov. 1. megadta a maga részéről a kívánt jóváhagyást. Kikötötte, hogy az inkvizíció bírívá legalább 40 éves, feddhetetlen életű, erényesség és bölcsesség dolgában kiváló egyéneket nevezzenek ki, a kiknek a hittudományokból szigorataik vannak vagy a kánonjog doktorai.

Utolsó kiérlet a maranok érdekében.

Mielőtt azonban a törvénysségek megkezdte volna működését, a katolikus uralkodók még egyszer próbát tettek ezen titkos zsidók megtérítésére. Rendkívül sokat fáradozott a tanítás-prédikálás terén Mendoza bíboros Sevilla érseke, ki egy, e célra igen alkalmas katekizmust szerkesztett és jutaltot a maranok kezéhez. (1478). Hiába volt mindez; a maranok maradtak, mint voltak, sőt a királyi pár fáradozásaira feleletül a terbe vett inkvizíció s általában a kereszténység ellen egy főmedvényt adtak ki. Ennek az iratnak a gyalázkodásai ártottak nekik legtöbbet. Mérhetlen elbizakodottságuk s a királlyal és kereszténységgel packázó vakmerőségük sodorta őket a legnagyobb veszedelmébe és ez hozta meg

számukra Granada bevétele után (1492.) a kiűzetési parancsot. A keresztetke megcsönkítetták, a szent otyákat meggyalázták s azt a nagyon erős gyantut kelették, hogy la Guardiában egy keresztény gyermeket keresztire feszítették s ugyanezt a merényletet Valenciában is megkísérelték. (Llorente I. köt 258 lap.) Doledoban felfedezték egy összeesküvésüket, melynek célja az volt, hogy a keresztényeket Urnapián megtámadják és felkoncolják. Ezen és hasonló vakmerőségek bírták rá a királyi párt, hogy az inkvizíció a titkos zsidók ellen most már végleg életbe léptesse, a valódi zsidókkal pedig azt a felszólítást közölje, hogy vagy távozzanak Spanyolországból vagy alkalmazkodjanak a keresztény spanyol nemzethez. A kitzűöt határidő eltelével kb. 100'000 zsidó — s nem 800.000, mint az inkvizíció regényiről állítják — a király hajóin elhagyta az országot, Afrikába ment; a visszamaradottak megkeresztelkedtek — marano mórcra, s csak több anyagot szolgáltattak az inkvizíciónak.

Zsidók és nem-zsidók az inkvizícióról.

Az inkvizíció megtisztította az országot s végleg megtörte a szemüla faj uralmát a spanyol félszigeten. A zsidók és maranok már-már a pirenei félsziget urai voltak; most *kiszorítottak* és Spanyolország világhatalommá fejlődött. Jórészt ezen korszakalkotó csatavesztésnek az emléke teszi olyan elfoglaltakká, sőt dühöngőkké a spanyol inkvizíciónak a maranokkal rokonszenvező bírálóit. Másrészt a keresztény és nemzeti eszme győzelme adja az inkvizícióval foglalkozó spanyol és más írónak ajkaira az *elismerés* szavait ugyanezen intézményről. Balbi földrajzában

mellét is van még 4 olyan osztály, a hol 120—130 gyermek szorong, 4 másik, a hol 100 a tanulók száma. A pótosztályok között van a belvárosban az úgynevezett kriptá és még egy másik osztály, a hol a déli egy óra kivételével reggel 8-tól este 7-ig tanítanak, szellőztetni azonban nem lehet, mert udvar nincs, a hova a gyermekek időközben kimehetnének. Van egy pótosztály a Lövéde pipázójában és egy másik a cédulaházban. A gyermekek elhelyezése év elején úgy történt, hogy az iskolaszéki elnök és igazgató elvitt egy csomó gyermeket, a kik már semmiképp nem fértek el és addig vitte őket egyik iskolából a másikba, a míg valahol beprérelte őket. Így történt aztán, hogy akárhány tanuló a seregélyesi utról a felsővárosi iskolába megy, a Maroshegyről a belvárosba. A szülők tele vannak panasszal és méltatlankodással, szidják a tanítókat, a hatóságot, hogy a sok pótlódó mellett semmi sem történik gyermekeik érdekében. A Deák Ferenc-utcai iskola ügye most már 11 év óta húzódik. Ha az egyik mérnök elkészítette, kifogásolta a másik, ha a másik jól megcsinálta, nem kellett az egyiknek, ha az egyik is, másik megette, a mit kértek tőle, akkor nem kellett a harmadiknak. Így megy ez 11 év óta: Most ezek a tervek keresztülmentek minden retortán és mégis újra elülről kezdjük. Kifogásnak hozzák fel azt, hogy az idén már ugy sem lehet használatóvá tenni az új iskolát. Ez ellen felhozza, hogy akárhány magánháza tavasszal kezdenek építeni és öszre hatóságai engedélytől lakni mennek bele. A Szömörce-utcai iskolánál építettek pár év előtt egy termet, májusban kezdték, szeptemberben elfoglalták. Az ipariskolát sem kezdték még el és szeptemberben használni akarják. Ami lehet ott, az lehet a Deák Ferenc-utcai iskolánál is. Az előző rezsim nem akarta ezt a tervet de a mostani polgármester becsületesen ígérte és meg is akarja tartani ígéretét, hogy elkészül az új iskola. A közgyűlés is akarja. Tehát esdve kéri, hogy miután a szakértők, a főmérnököt kivéve mind olyanok tartják a terveket, hogy kellő átalakításokkal pár hét alatt megkezdhetik az építést, ne húzzuk el még tovább, hanem a legeslegközelebbi időben készítsük el a terveket — de ne a mérnöki hivattal — hanem azon kívül, hogy még ezen eszendő folyamán használatba lehessen venni (Éljenzés.)

Rádai Lajos nem szól a dolog építési részéhez, hanem azt teljesen helytelennek tartja, hogy a mérnöki hivatalnak adják ki az összeget és az rendelkezésképp vele. **Czapáry László dr.** a terveket teljesen elkészítetteknek találja és helyteleníti, hogy újra retorták alá bocsátják. Ha

(5. köt. 146.) ezeket írja: „A spanyol irodalom műveltség és politikai hatalom lökészerű felvirágulása, a spanyol nemzet politikai és területi kihalulása a szemiatk kiülőzése után elég hangos cáfolatot szolgáltat az arab, helyesebben berber kultúra műkönyvező imádóinak. A zsidók, kik pénzt adtak a keresztények és mozlímek közt szüzoos háborúra, alaposan kipusztultak. Hinc illae lacrimae... Ez nem vers, de igaz! — Rodrigo, az inkvizíció felállításáról szóló művében ezt írja: „az inkvizíció felállítására parancsoló szükségesség volt nemcsak azért, hogy régi törvényeinknek érvényt szerezzünk, hanem azért is, hogy az ország számára megóvassék a hit egysége, mely a politikai egység és a nemzeti nagyság igazi alapja!”

Előre kell bocsátanunk, hogy a következőkben nagyon sokat fogunk idézni *Llorenie* könyvéből. Erről a jeles férfúró alább körülményen: szólunk, Egyelőre csak annyit jegyzünk meg, hogy ennek négy kötetes munkája nyomán („A spanyol inkvizíció kritikái története”) keletkezett a spanyol inkvizíció ponyvairódalma. Egyebekben pedig egyházi ténykedéseitől eltöltött és Spanyolországból hazatérés miatt kiűzött katolikus pap volt. Mérvetellen gyűlölet vezetett tőle, midőn kath. egyháza és hazája ellen írt. Könyvében temérdek hazugságon kívül van sok becses adat is, mert sok okmányt hoz fel — bár azok igen gyakran meghazudtolják őt — és mert a gyűlölet és gúnyolódás mellett el-el szólja magát. Azt, amit mások nem akarnak kiírni könyvéből, azt fogjuk különösen felhasználni s éppen az ő művétől a spanyol inkvizíció helyes megvilágítását megismereni.

azonban nem fogadják el, akkor kéri, hogy előbb adják vissza az iskolaszéknek, hogy az is tetethessen rajta átalakításokat. Ő helyteleníti azt az óhaj, hogy a vezető tanító ne lakják az iskolánál, de ha volna ilyen óhaj, azt is előbb az iskolaszék tárgyalja le. **Pollák Armin** sok érdekes megjegyzést tesz a mérnöki hivatalra: Éveken keresztül dolgoznak a terveken s mégis most, a mikor a vállalatba adásról van szó, kitűnik, hogy van mérnöki hivatal, de még sincs. Ott senki se ért az építészethez, mert egy se építész mérnök. Hát mit csinálnak ott tulajdonképpen? Az utcáink rendetlenek, görbék, a kültélik házakat összevissza építik, közbiztaság nincs, ha épületterv készítéséről van szó, arra külön fizetett mérnököt kérnek — hát mit csinál a mérnöki hivatal? (Élénk helyeslések, közbeszólások.) **Szenzenstein János v. b. t.** mint szakértő beszél, a ki jelen volt az építészeti szakosztályban, a mikor egy év előtt ezeket a terveket átvizsgálták. Rendben találtak minden tételt, amit javításra szükségesnek találtak, felküldték a miniszteriumba, amely mindent szintén jónak talált. Azok a szükséges változtatások oly lényegtelenek, hogy pár órai munka alatt elvégezhetők. Erős kritikát mond a mérnöki hivatalra, amely mindenbe belekap, de mikor az eredményt kéri, mindig félmunkát mutat, amelyet aztán újra és újra más bizottságnak kell kiadni. **Say Ferenc v. b. t.** részletesen előtárja az iskola terveinek történetét, hogy mennyi változtatáson mentek keresztül s azok a változtatások, amelyeket még eszközölni kellene olyan lényegtelenek, hogy pár óra alatt elvégezhetők. Ő is azt tartja, hogy ha a terv változtatásokkal még a márciusi közgyűlésre beérkezik, az iskola legkésőbb novemberig elkészül, de ezt a vállalkozóval ki kell kötni. **Vermes Mihály** elfogadja a tanács indítványát. Az építkezéseket a főmérnök felelős, de nem a biz. tagok s ha a főmérnök azt mondja, hogy a tervek kivételre nem alkalmasak, ő ezt kötelezőnek tartja a közgyűlésre. **Holly Géza dr.** helyteleníti, hogy a vezetőnek három szobája, előszobája, cselédszobája, tehát 5 szobás lakása legyen, a mi 600 frtos lakásnak felel meg. Az ő álláspontja, hogy a vezető kapja meg lakbérét, de lakást az iskolában ne (Helyeslések) **Bilkei Ferenc** fenntartja indítványát. A mérnöki felelősre azt feleli, hogy a főmérnök a kültélik építkezések és a Kossuth-utca egyenességért is felelős. **Winkler Vilmos:** — Igenis violem a felelőséget érte most is. **Bilkei Ferenc:** — No: és mi hasznunk van belőle. **Say Ferenc** és **Szenzenstein János** fenntartott indítványa ellenében a közgyűlés többsége a tanács indítványát tette magáévá.

Péntek.

A Kereskedelmi Akadémia építésére a közgyűlés a proviánt-ház telkén jelölt ki helyet, ez a terület azonban még mindig a városé, a jöv. közgyűlés vig határozat az átadás ügyében.

A pénzügyi palota építésénél **Weil Ede** vállalkozó egy X méternyi földtömeg kiemeléséért 60 fillér helyett 14 koronát követel, mivel a kiemelés nagy nehézségek közt történt. A cég hajlandó kiegyezni 2000 kor. összegben, a tanács a jogügyi szakosztály meghallgatása után, a mely az esetleges perben a szakértők előre nem látható véleményétől fél, 1580 kor. összegben ajánlja a méltányos kiegyezést. A közgyűlés elfogadta **Pénzes Imre** indítványát, hogy a cégnek semmit nem ad hanem elfogadja az esetleges pert.

A **balaton vasút** kártérítése nem kielégítő. A közgyűlés felhatalmazást adott a polgármesternek, hogy esetleg pert indítson.

A záróra.

A vendéglők és kávéházak zárórájáé anévze a jóváhagyott szabályrendeletet készült. Az előbbi rezsim azonban ezt egyszerűen felüggesztette. A tanács bejelenti, hogy a fölfüggesztést, amely jogtalan is volt, hatályon kívül helyezi. **Pollák Armin v. b. t.** kéri, hogy ne bántassák a mulatókat, mert minél többet isznak, annál több a fogyasztási adójövedelem. Pedig ez a fő. **Knitthoffer Károly v. b. t.** tiltakozik **Pollák** felfogása ellen. Festi azokat az állapotokat, a miket egy-két éjjeli kávéház, mint az Ős-utcaiak is okoznak, hogy mennyi illetenség, mennyi vagyon és élet elleni merénylet történik. Csodálja a rendőrség türelmét, hogy ennek még gátot nem vetett. **Reé István**

főkapitány jelzi, hogy a fölfüggesztés a rendőrség óhaja ellen volt. Ő tett is lépéseket, hogy a szabályrendelet — 12-ig zene, 2-ig fennmaradás zene nélkül — életbelépjen. A rendtelenségek most már türelmetlenek. Örvend, hogy a farsang után beálló bójtben életbe lép a rend is. Ő mossa a kezét, mert az Ős-utcai kávéházak engedélyezése ellen ő tiltakozott, de a kormány a pénzügyigazgatóság javaslatára engedélyezte.

A **kültélik postakézbizetés** terhét az állam a városra róta. A város most megfelelő kárpotlást követel.

A **boszniai okkupáció** alkalmával gyűjtött 13118 kor. 61 fillérre felszaporodott összeget a közgyűlés katonai barak építésére fogja fordítani

A sertés husárlók.

Pénzes Imre és társai a sertésusárlókat a városházatérn akarják csoportosítani. A mérnöki hivatal szerint ott mind elférnek. **Tar József** szerint az egész dolog csak üzlet, konkurrenciá. **Nagy Ignác** szerint a kofák nem férnek el, mert a főmérnök egy kofára 70 cm. űrlőhelyet számított, ő pedig azt hiszi, hogy kettő sincs köztük, aki akkora helyen megférne. (Harsogó kacagás) Existenciákat nem szabad tönkretenni. **Weisz Miksa** és **Keczán Livius dr.** ellenző indítványai után **Pollák Armin** jelzi, hogy anyit senki se jár a piacon mint ő. (Bilkei Ferenc: — De disznóhúst nem vesz?) **Pollák A.:** De bizony megeszem. (Vakarózzik) **Weisz Miksa:** Ne vakarózzék! **Pollák:** Ő elárulja a titkot, hogy egyesek csak az üzleti haszonért kívánják a csoportosítást. **Sadra Gyula dr.** indítványára közgyűlés elhatározta, hogy az egész ügyet visszatárja a tanácsnak és felszólítja azt, hogy tegyen javaslatot az összes husárusok elhelyezésére.

A **színházi szubvenciót** kiutalják **Szalkai Lajos**nak.

Lhotka István bognár egy új színház gépet akar felállítani, amely 11 ezer koronába kerül, kell hozzá gépház és villamos felszerelés. Kötölezi magát, hogy a kovácsoknak a színházat 25-ékal olcsóbban csinálja. Kér 6t évig 300—300 kor. segélyt, 15 ezer téglát. A közgyűlés **Flaskár József**, **Pollák Armin**, **Stieger Péter**, **Pénzes Imre**, **Knitthoffer Károly**, **Miklós Géza** ellenző és **Say Ferenc** pártoló felszólalásai után a kért segélyt 28 szavazattal 21 ellen megszavazta.

A **tuberkulózis ellen védekező egyesület** 2000 kor. segélyre vonatkozó kérelmét, a melyet **Patáki Armin dr.** igen szép beszéddel ajánlott, a közgyűlés átadta a költségvetési bizottságnak, a mely a jövő évre előirányozza.

A **kerületi orvosoknak** valamint a főjegyzőnek már megállapított s a költségvetésbe felvett lakbérjuttalékát kiutalta a közgyűlés.

Komáromi Farkas, **Szüksz József**, **Einhrn István** telekeldarabolási kérvényét a közgyűlés kedvezően intézte el.

Bóna József özvegyének kiutalta a törvényes segélyt és temetkezési összeget. **Szintgy Magyar Pálnak** 1600 kor. végkielégítést. **Bedő Antal** 1480 koronával nyugdíjazták.

Pozsony városának a vasárnapi munkaszünet mellett és a pornográfia ellen tett feliratát pártolólag elfogadja a közgyűlés **Szintgy támogat** több, a város érdekét szolgáló intézményt.

A közgazdasági Bank kézi zálog-üzletét helyeslőleg vette tudomásul.

A városi pénztárhoz egy **Wertheim** szekrényt 2000 koronáért beszerez a tartalék alap terhére.

A vásároknál tett intézkedésekkel 1300 kor. megtakarítás jelentkezik.

Balogh Józsefet a katonai ügyosztály vezetőjét önálló hatáskörrel ruházta fel a közgyűlés. A közgyűlés 6 órákor végződött.

UJDONSÁGOK.

— **Lapunk mai számához** mellékelten adjuk meggyespüspökünk nagyböjti pásztorlevelét. Az apostoli lélek tenkölt szövegata bizonyára mélységes nyomokat fog hagyni olvasóink lelkében s megpendíti azokat a hurokat, a melyek Urunk szüvésedéseinek emlékei és a magabaszállás bús napjainak

idején minden keresztény lélekbe visszhangot találnak.

— **Áthelyezés.** Gerő Vilmos cs. és kir. 69-ik gyalogezredbeli kapitány városunkból Billekbe helyeztetett át.

— **A székesfehérvári vízáradás károsultjai javára** dr. Saára Gyula polgármester ivén folytatás adakoztak 1909. február 28-ig bezárólag: Osztrák magyarbank 50 k. Deutsch Aladár 10 k. Fleischer Mór 10 k. dr. Pataki Armin, öz. Knizhoffer Ferencné, Viczenty Zoltán 5—5 k. A felsőbb leányiskolai növendékeinek gyűjtése 54 k. 68 fill. Várady Károly 10 k. összesen 179 k. 68 fill. Az előzőleg kimutatott gyűjtés összege 1512 k. 30 fill. Az eddigi gyűjtések összege 1691 k. 98 fill. folytatása a következő számban.

— **Kinevezés.** Semsey István joghallgatót Turján József pénzügyigazgató a pénzügyigazgató-sághoz díjtalan gyakornokká nevezte ki.

— **Halálozás.** Egy jóságos öregasszony lelkével szállt el tegnap a halál az örökkévalóság birodalmába. A míg élt, csak szeretni tudott, utána csak a kegyelet és tisztelet bánatos érzése marad. A régi nagyszonyok sorából volt való, a hikkkel egyszersmind a régi Fehérvár egy története szállott a sírba. A gyászjelentés a következő: Námessy Katalin férj. Reé Istvánné, Námessy Vilma öz. Hlavathy Józsefné és Námessy János fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy forrón szeretett édes anyjuk öz. Námessy Ferencné szül. Furaszek Vilma f. évi február hó 28-án d. u. fél 2 órakor életének 84-ik évében a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele után az Urban csöndesen elhunyt. A megboldogult földi maradványai f. évi február hó 28-án d. u. fél 5 órakor fognak a Nádor-utca 2. számú gyászházba a római káth. egyház szertartása szerint a Szent-Háromságról nevezett temetőben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent-misé áldozat f. évi március hó 1-én reggel 8 órakor lesz a székesegyházban.

— **A népszövetség a szeretet szolgálatában.** A káth. népszövetség csákvári helyi szervezetének egy tagját a tülvész sulyos csapással sújtotta. A népszövetség tagjai az együltérzés tiszteletreméltó ereje által indítva társukon segíteni ohajtván, gyűjtést rendeztek maguk közt. E célból a buzgó csoportvezetők csakhamar felkeresték a tagokat lakásaikban, a kik a legnagyobb készséggel szeltek adományaikkal testvérük szerencsétlenségén enyhíteni. A gyűjtés 172 kor. 32 fill. tett ki, a mely összeg értéke annál becsebb, mert ez adomány első segélyül szolgált. Könnyű elgondolni, hogy a csákvári népszövetség tagjainak szívében megnyilatkozott kölcsönös szeretetnek ez a szép példája a káth. népszövetség iránti tiszteletet nem kis mértékben növelte.

— **Köszönet.** A székesfehérvári Takarékpénztár a szorgalmas és jó magaviseletű iparosinak jutalmazására 40 koronát adott, melyért köszönetet mond az ipariskola igazgatója.

— **Nyilvános elszámolás.** A déolaszországi földregénál szerencsétlenül jártak, úgy az ajkai bányászerezencsétlenség által sújtottak segélyezésére alakult végrehajtó bizottság elnöke Dr. Saára Gyula polgármesternek a gyűjtés eredményéről a következő jelen tésztette:

Bevétel: A székesfehérvári helyőrség tisztikara által gyűjtött összeg 400 kor., a székesfehérvári VI. sz. csendőr kerületi tanostály gyűjtése 48 kor. 10 fill., színházi bevétel 375 kor. 80 fill., Dr. Pataki Armin 5 kor., Dr. Palánszky Miklós 3 kor., Toth Artur 3 kor., Bilkei Ferenc 3 kor., Fittler Béla 10 kor., Új Lap szerkesztősége 2 kor., N. N. adománya 240 kor., Dieballa György 10 kor., öz. Say Istvánné 10 kor., Nagy Ignác 5 kor., Osztrák Magyar Bank adománya 50 kor., Székesfehérvári Takarékpénztár adománya 150 kor., Székesfehérvár város adománya 500 kor., anyakönyvi hivatal perselyében befolyt 80 kor. 60 fill. Takarékpénztári kamatozat 2 kor., N. N. 40 fill. Összesen 1895 korona 90 fillér.

Ebből az adakozók különleges kikötésének figyelembe vétele mellett a végrehajtó bizottság határozata alapján elküldetett: Az ajkai szerencsétlenség sújtottai javára Veszprém vármegye alapjához 1241 kor., 75 fill., az olaszországi szerencsétlenség sújtottai javára a Magyar Általános takarékpénztárnak 651 kor. 75 fill., pótdíjak-

ban kiadott 2 kor. 40 fill. Összesen 1895 kor. 90 fillér.

A számadási iratok a városi levéltárban 1186909 sz. alatt fekszenek és bárki által betekintheők.

— **Köszönetnyilvánítás.** Fogadják mindazon jó ismerősök, kik felejtethetetlen jó anyám elhalálása alkalmából részvétüket nyilvánítani, ravatalára koszorút helyezni szivesek voltak, hálás köszönetemet. — Székesfehérvár, 1909. febr. 26. Mellán Janka.

— **A Vörösmarty Kör könyvtára** ezentul kedden háromtól négyig, pénteken négytől ötig lesz nyitva.

— **A városi mészárszék.** A mészárszék ügyét abajgatták, meghányták-vetették, hivatalos és nem hivatalos közegek, hivatali és társadalmi uton próbálgatták nyébe útni a mészárszékét és a közönség bosszúságára, a mészárosok örömeire nem sikerült. Az ügybuzgó polgármester, úgy látszik, most újra kezébe veszi az ügyet. Átiratot intézett Zalaegerszeg városához, az átiratban kimutatást kér a mészárszék ügykezeléséről, továbbá a kiadásokról és bevételekről. Zalaegerszeg polgármestere mai válaszában közli a kért információt. A mészárszék 1908 jul 11-etől aug. 21-ig volt üzemben, mely idő alatt 6680.23 kor. bevétel folyt be; a kiadások összege 6572.33 kor. tett ki. A tiszta jövedelem 107.80 kor. volt. Zalaegerszegen tehát meg tudták csinálni a hatósági mészárszékét. Miért ne tudnánk meg csinálni mi!

— **A móri sorozások** márc. 1-éről bizonytalan időre elmaradnak.

— **Borbély Lili jutalomjátéka.** A színház egyik legszimpatiszabb tagjának jutalomjátékára, a ki egyik legjobb szerepében a Lilyben fog szerdán fellépni, már most felhívjuk a közönség figyelmét.

— **A Székesfehérvári korcsolyázó egyesület** f. é. március hó 7-én d. e. 11 órakor Vörösmarty-kör játéktérmeben közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjait tisztelettel meghívja az Elnökség.

— **Pákozdi szenzációk.** Derék és szorgalmas levelezőnkől a következő s egész Pákozdot lázas izgatottsággal tartó híreket kaptuk: Folyó hó 19-én pont déli 12 órakor egy meteor nagy sebességgel rohanva s szikrát szórvá hosszas tücsövtől kísérve a magasból lezuhant, nagy-ságra nézve akkora lehetett, mint egy malomkő, falunktól észak-keleti irányban esett le, az úgy nevezett "Abaika" bokros területű legelőre. Az erdősz és a bérésgazda azonnal kutatni kezdtek, de nem akadtak rá, mivel elfoglaltságuk miatt kevés időt fordíthattak a keresésre. Zaicz Gusztáv uradalmi intéző megígérte, hogyha a hó elolvad, azonnal alaposan kutat utána, felfedezés esetén a káptalan fog rendelkezni a meteor jövedendő sorsáról. Ugyan e napon és időben a pákozdi tóba is esett le egy ökölnyi nagyságú tüzes darab. Keresztülütötte a vastag jégtáblát, a halászkok oda futva csak a lyukat találták meg.

Folyó hó 16-án pedig délután 2 órakor egy sárga burkolatú léggömb jött a magasban, északról délnek tartott, a pákozdi kül-major felett haladott és a tó felett elhaladva eltűnt a nézők szemét előtt.

Nagysága mint az egy akós hordóé és alul valami kőtárféle lógott le róla. (Most jön a java. A pusztán levők közül sokan látták. A gyermekek is s egy 14 éves fiu a nagy csodálkozásban s szavakkal hiíta ki a szobában levő bátyját, nagyhangon kiálva:

— Miska! Miska! Gyere ki gyűln a holdvilág.

— **Betörés a gázgyárba.** Nem kis meglepetésben volt része a gázgyár személyzetének, midőn ma reggel az irodába ment. Az iroda utca felőli ablakán át az éjjel eddig ismeretlen tettes vagy tettesek az irodába hatoltak. Először a gyár Wertheim szekrényén próbálták operációt végezni, de a szekrény felnyitása sehogy sem sikerült. Üres kézzel azonban nem akartak távozni, felfeszítették tehát az az asztal fiókot, ahol a gyár könyvelőjének 70 forintjára akadtak, melyet természetesen nem engedtek ott penészedni, hanem a nemzetgazdasági törvények értelmében a tőkét forgatni akarván, a pénz-magukkal vitték. A rendőrség szorgalmasan nyomoz az ismeretlen tettes után.

— **Cabaret Csákváron.** Minden ízében sikerült farsangi mulatságot rendezett a csákvári fiataltság f. hó 20-án a Fischer-féle nagyvendéglő összes termeiben. A mulatságot, melyen jelen volt Csákvár és környéke egész intelligenciája, kabaret előzte meg. *Glaszok* Ödön szellemes prólogja után Grasszer Rózsi és Szabó Ilonka zongorán adtak elő remekül kidolgozott négy kezeset, majd Szilárd István földművelésiskolai tanár keltett általános derűtséget sikerült monológjaival. Dézsi Ilus művészi szavaltatát még Simkó Eugénia precízül eljettett balett-paródiája követte, majd kezdetét vette a tánc.

— **A munka halottja.** Annak idején említést tettünk róla, hogy Breitenbach Ignác 65 éves DV. podgyászhorárnak lábait összetörték egy tolató vonat kerekei. A szerencsétlen ember hetekig szenvedett nagy kínok közt a kórházban, míg tegnap rettenetes kínok közt meghalt.

VITA

SÓSKÚT FOHRÁS VASMEGYE

ALKALIKUS NATRON-LITHIONOS GYÓGYVIZ

Orvosilag ajánlva: húgysavas diathesis, köszvény, cukorbetegség, gyomor, vese és húgyútyag-bántalmaknál stb.

Mint üdítő és borvíz páratlan.

Bővebb felvilágosítással szolgálja

Központi iroda: Budapest, V., Lipt-körut 29.

Főraktár:
SIMON GYÖRGY és KOVÁTS PÁL
uraknál Székesfehérvár.

KAPHATÓ: gygytárak, drogeriák és fűszerüzletekben.

SZÍNHÁZ.

Csütörtök, febr. 25.

Nehántsvirág. A Becsületet akarta helyettesíteni; csupán üzleti okokból. A vállalkozás nem sikerült, nem volt darab, amelyet olyan botrányosan kis számu közönség nézett végig, mint ez a kifogástalan, szellemben, zenéber. megfelelő ope-rett. A játék mindazonáltal ambiciózus, gondos volt; ezt nagy dicsőréttel kell kiemelnünk. Kormos Ilonka, Medgyaszay és Kovács öntöttek bele lelket.

Péntek, febr. 26.

Erdész leány. Zóna és meglepően telt, sőt zsufolt ház. Maga a darab is vonzó, de a vonzó-erőt, úgy hisszük, mégis csak — a zóna gyakorolta. Hiába, a hosszu és elég tartalmas farsang kimerítette a legáldozatrakészebb zsebeket is. Az Erdész leány, bár a tegnapi a negyedik előadás volt már, még most is hódít. A lelket a darabba természetesen Kormos Ilonka öntötte, akinek itt kiváló alkalmu nyílt, hogy az ő sajátos művészetének legjavát adja. Kivüle Déri Béla volt az érdeklődés középpontja. Teljes mértékben megérdemelte.

Heti műsor:

Vasárnap d. u. Csók király, este Tolvaj. (Góthék fellépte.)

Hétfőn: Baccarat. (Góthék fellépte.)

Kedd: Erdész leány.

Szerda: Lili. (Borbély Lili jutalomjátéka.)

Csütörtök: Rombadótt oltár.

Péntek: Tanítónő.

Szombat: Szép gárdista.

Budai-ut 1—3 sz. a. levő Munkás-Otthon körhelyisége mely vendéglőnek is igen alkalmas, szép kerttel, fedett tekepálya- és szaletlival f. évi augusztus 1-re kiadó. Bővebbet az ott lakó háztulajdonosnál.

Alulírt légszeszgyár igazgatósága a legjobb minőségű sziléziai darab kőszénből előállított

Coakszának

métermázsája 4:40 koronáért a légszeszgyárban ajánlja azon kedvezmény mellett, hogy aki 3 métermázsát; vagy ennél nagyobb mennyiséget vesz egyszerre, annak a légszeszgyár a saját fuvarán a coakszot helyben a házhoz (a ház kapujáig) szállítja fuvardij nélkül. Az ugyanazon kőszénből előállított

Kátrányának

métermázsáját pedig 6 koronáért ajánlja szintén a légszeszgyárban, előleges készpénzfizetés ellenében. Vagon rakományként külön megjegyzés szerint. Kátrányunk nagyon alkalmas szőlőskarók festésére és mindenemli fa konzerválására.

Székesfehérvári légszeszvilágítási társulat igazgatója

MRÁZ V.

VÉDJEGY.

FIGYELEM!

Azon varrógépek, melyeket más kereskedők árusítanak és forgalomba hoznak, mind a régi SINGER-féle varrógépek utánzatai. Ezek természetesen nem eredeti SINGER-varrógépek s nem is a SINGER-varrógép részvénytárságtól származtak, — miért is ügyeljünk a védjegyre, mert csak ezen védjeggyel ellátott varrógépek a valódi, eredeti SINGER-gépek.

SINGER Co.

varrógép részvénytársaság Bognár-u. 2.

Az eredeti SINGER-varrógépek valódi árusító ezen védjeggyel ismerhetők fel.
Az eredeti SINGER-varrógépek valódi árusítói ezen védjeggyel ismerhetők fel.

„Isztiméri Keresztény Fogyasztási Szövetkezet.“

Vagyon.

Mérleg-számla.

Telér.

	K.	f.		K.	f.
Készpénzkészlet	1317	25	287 db. tizletrész á 10 kor.	2870	
Árúkészlet	3528	83	Árúhitelezők	644	31
Adósok	124	76	Tartalék alap	1757	72
Felszerelési költség	347	64			
20% levonás	69	53			
Alakulási költség	66	35			
20% levonás	13	27			
	5272	03		5272	03

Isztimér, 1909. január 25-én.

Angeli András s. k., elnök.

Gállér János s. k.,

Rézmann Pál s. k.,

Angeli József s. k.,

igazgatósági tagok.

Kiadás.

Veszteség-nyereség-számla.

Bevétel.

	K.	f.		K.	f.
Házbér	153	—	Árúknál nyers bevétel	8185	40
Személyzet fizetése	900	30	Korcsmai	2822	75
Szállítási költség	246	50			
Üzleti költség	476	06			
Adó	417	98			
Felszerelés % leírás	69	53			
Alakulás % leírás	13	27			
Árúkért	7623	71			
Egyenleg	1092	80		10988	15
	10988	15			

Ezen mérleg, veszteség- és nyereség-számla a felügyelő-bizottság által megvizsgálatván, rendben és a kereskedelmi törvényekkel megegyezően találtatott.

Angeli Mihály s. k., felügyelő-bizottsági elnök.

Braun János s. k.,

Fischer György s. k.,

Majer István s. k.,

felügyelő bizottsági tagok.

SCHMÖLTZ LASZLÓ

CIM, CIMER, SZOBAFESTŐ- és MÁZOLO
SZÉKESFEHÉRVÁR, VÁSÁRTÉR 17. SZÁM.

== Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legnagyobb igényeknek megfelelőleg, szolid árak mellett. ==

Ugyanott egy jó házból való fiu tanulónak felvétetik.

ZILZER MANÓ

férfi-, nő- és gyermekruhák raktára
Székesfehérvár, Szőgyény-Marich-utca.

Allandóan nagy raktáron mindenféle

férfi-, nő- és gyermekruhák

ugyszintén

papi öltönyök,

Ferenc József-kabát,

köpenyek (havelok)

bőr kabátok, utazó bundák,
raglán-felöltök, kabátok.

Első lipói kárpáti juhturógyár**PEWNY FÜLÖP**

— LIPTÓSZENTMIKLÓS (alapított 1873.) —

Ajánlja kitűnőnek elismert készítményeit:

legfinomabb lipói csemege juhturót	kilónként	K. 1.60
finom I. lipói juhturót	"	" 1.20
II. " " "	"	" 1.—
legfinomabb valódi svájci emmentáli	"	" 3.—
" magyar	"	" 2.20
" kárpáti téglány sajt	"	" 2.—

5 kg-os rendelések (ha vegyesen is) bérmentve szállítatnak bármely postai állomáshoz. A rendelésekben kérem megjegyezni, hogy „hirdetés szerint.“

HIRDETÉSEK

jutányos áron felvételnek a kiadóhivatalban Szent István-tér 1.

A Székesfehérvári Keresztény Fogyasztási Szövetkezet mérleg-számlája

Vagyon.

1907. január 1-től—1908. december 31-ig.

Teher.

	K.	f.		K.	f.
Készpénz	704	29	808 drb. üzletrész á 10 kor.	8080	—
Árukészlet	17884	80	Áruhitelzők	11330	90
Adósok	7010	97	Tartalékalap	5803	52
Felszerelés	760	55	Egyenleg mint nyereség	1125	74
20% leírás	152	11			
Egy központi szövetk. részjegy	100	—			
Egy havi házbér	131	66			
	26440	16		26440	16

Kiadás.

Veszteség-nyereség-számla.

Bevétel.

	K.	f.		K.	f.
Házbér	1580	—	Áruknál nyers bevétel	15404	04
Személyzet fizetése	6338	66	Központi részjegy után	4	—
Szállítási költség	2412	24			
Üzleti költség	2346	41			
Adó	611	89			
Tűzsdé és italmérési adó	288	—			
Fogyasztási pótdó	552	99			
Felszerelés 20%	152	11			
Egyenleg mint nyereség	1125	74			
	15408	04		15408	04

1907. december 31-én volt 455 tag 803 üzletrésszel, 1908 évben belépett 11 tag 21 üzletrésszel, kilépett 9 tag 16 üzletrésszel, 1908. december 31-én van 457 tag 808 üzletrésszel.

Székesfehérvár, 1908. december 31-én.

Streit Ferenc s. k.,
elnök.

Knitthoffer István s. k.,
alelnök.

Hj. Lits Ferenc s. k.,
igazgató.

Kósa Ferenc s. k.,
igazgató.

Pangl Lipót s. k.,
igazgató.

Ezen mérleg veszteség és nyereség-számla a felügyelő bizottsági tagok által megvizsgáltván, rendben és a kereskedelmi törvényekkel megegyezően találtatott.

Schmidt József s. k.,
a felügyelő bizottság jegyzője.

Dr. Szabady József s. k.,
felügyelő bizottsági tag.

Dr. Klauz György s. k.,
felügyelő bizottsági elnök.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában Székesfehérvárott.